

на най-противните форми на фетиши и черна магия, ние всъщност откриваме останки от най-древната световна вяра или първоначалото на свръхестественото в страданието и ужаса – страхът от загадъчни зли сили. Защото с цялото уважение към предположението, че подобни суеверия може да са възникнали случайно поради наличието на сходни обстоятелства, които да ги причинят, преди всичко минимален е шансът те да придобият съвършено идентична форма. На второ място трябва да се отчете, че както днес съществуват милиони хора, готови да вярват и грижовно да отглеждат тези праисторически схващания, така още в дълбока древност са съществували множество възможности за тяхното предаване и развитие. На трето място нищо не се предава по-бързо от народното творчество, което в определен смисъл съдържа митологията и религията. Ако в праисторическата каменна ера нефритът е бил пренесен от йонийци или татари в цяла Европа, то още по-вероятно е митовете да са се придвижвали с тях също толкова бързо и надалеч.

Няма да достигнем до факти чрез разни свободни, фантазорски и лекомислени догадки като тези, че приликата между гръцките или скандинавските легенди с тези на индианците се дължат на сходни климатични условия и начин на живот; нито ще установим истината, предполагайки, че всички те имат точно определено начало в точно определена страна или че всички са се развили от една първична митология, била тя соларна, семитска, индуска или юдейска. Нужно ни е безпристрастно изследване – сравнение и анализ. На тази основа установяваме, че цялото народно творчество и магии в Европа, особено в източната ѝ част, до голяма степен произхождат от черното вещичество и производния му шаманизъм. Когато констатираме, че едно суеверие се гради върху плодовитостта, „загадката на произхода“ или „фалическият култ“ – както например носенето на глигански зъби или на малки прасенца като амулет, – можем да стигнем до извода, че то е много древно, но все пак не предхожда времето, когато мъдреците са започнали да разсъждават върху тайнствата на раждането и смъртта и да тъкат митове от тях. Заклинането на болестите като дяволи, вярването, че те